

دستورالعمل اجرایی بیمه گلخانه ها (سازه ، پوشش و تاسیسات)

سال زراعی ۹۶ - ۹۵

ماده ۱- این دستورالعمل برای اجرای طرح بیمه سازه ، پوشش و تاسیسات گلخانه‌ها با جزئیات امر به شرح زیر تهیه گردید:

ماده ۲- موضوع بیمه عبارت از قراردادی است که برای جبران خسارتهای وارده به سازه ، پوشش و تاسیسات گلخانه با نرخ معین شده در این دستورالعمل و سایر شرایط عمومی لازم که در بیمه‌نامه تعیین می‌گردد مابین تولیدکنندگان محصولات گلخانه‌ای و صندوق بیمه کشاورزی منعقد می‌گردد .

ماده ۳- بیمه‌گذار شخصیت حقیقی یا حقوقی است که گلخانه و تاسیسات آن را با پرداخت حق بیمه مقرر در مقابل خطرات مذکور در این دستورالعمل بیمه می‌نماید.

ماده ۴- بیمه‌گر صندوق بیمه کشاورزی می‌باشد که بطور مستقیم یا توسط نمایندگان و کارگزاران خود نسبت به عقد قرارداد و انجام تعهدات این دستورالعمل اقدام می‌نماید.

ماده ۵- خطرات زیر پوشش:

آتش‌سوزی (غیر عمد)، صاعقه و انفجار ، سیل ، تگرگ، زلزله ، طوفان و برف سنگین

آتش‌سوزی :

در بیمه آتش‌سوزی خطرات حریق، انفجار و صاعقه بطور همزمان بیمه می‌شوند و امکان تفکیک یا حذف یکی از این خطرات وجود ندارد.

آتش و آتش‌سوزی: آتش (حریق) عبارت است از ترکیب هر ماده با اکسیژن به شرط آنکه با دما همراه باشد. به عبارت دیگر برای ایجاد آتش به ۳ عنصر هوا (اکسیژن)، جسم سوختنی و دما نیاز است که در این حالت مثلث آتش تشکیل می‌شود. چنانچه یکی از سه عنصر مذکور وجود نداشته باشد عمل سوختن انجام نخواهد گرفت. برای ایجاد آتش‌سوزی باید از کانون اولیه خود خارج شود که در این حالت آن را آتش کنترل نشده (مهار نشده) گویند و در بیمه‌نامه آتش‌سوزی این آتش قابل بیمه شدن است.

منظور از دما در تعریف فوق جرقه یا آتش زنه‌ای است که باعث ایجاد آتش با شعله می‌گردد. بنابراین آتش‌سوزی عبارت است از آتشی که از یک منبع حرارتی غیرقابل کنترل سرچشمه گرفته یا منبع حرارتی کنترل شده‌ای را ترک

نماید و دارای چنان حرارتی باشد که گسترش و توسعه یابد.

انفجار: در بیمه آتش سوزی انفجار به مفهوم هر نوع آزاد شدن ناگهانی انرژی حاصل از انبساط گاز یا بخار است. انفجار ممکن است بصورت های مختلف بروز کند لیکن همه آنها دارای خاصیت مشترک هستند بدین معنی که علت هر انفجار، انبساط مقدار زیادی گاز یا بخار است که بر اثر فشار قوی یا تولید حرارت یا فعل و انفعالات شیمیایی به مانع اطراف خود فشار آورده آن را می ترکاند. هر انفجاری در بیمه نامه آتش سوزی قابل بیمه شدن نیست از جمله انفجارهای هسته ای، مواد منفجره و ...

صاعقه: در بیمه آتش سوزی صاعقه عبارت است از تخلیه بار الکتریکی دو ابر یا بین ابر و زمین که بر اثر القای دو بار مخالف بوجود می آید. منظور از خطر صاعقه تنها خسارت وارد شده در اثر آتش سوزی ناشی از صاعقه نیست بلکه بیشتر منظور خسارت مستقیم ناشی از صاعقه است که اصلاً آن را صاعقه سرد می نامند و بدون آتش سوزی، تولید می شود مانند: گداخته شده، ترکیدن، سوختن از رو.

صاعقه ای که در نزدیک موتور یا ماشین دیگری به سیم های موجود در هوای آزاد که نیروی برق را به آن موتور یا ماشین منتقل می کند اصابت کند بار زیاد حاصل از برخورد صاعقه به سیم به موتور منتقل و باعث خرابی دستگاه ها می گردد که اینگونه خسارت از تعهد بیمه گر خارج است.

بطور خلاصه خسارتی که در اثر حرارت مستقیم یا غیرمستقیم صاعقه یا در اثر نیروی آن تولید شوند خسارت مستقیم صاعقه هستند که بیمه شده محسوب می گردند لیکن خساراتی که در اثر انرژی الکتریکی صاعقه تولیدی شوند خسارات غیرمستقیم صاعقه بوده که بیمه نمی شوند.

طوفان:

عبارت است از وزش باد شدید (۸۹ کیلومتر در ساعت و بیشتر) و گردباد که در مواردی با ریزش باران و تگرگ همراه است. خسارت وارده از طوفان بر روی سازه به شکل تخریب سازه گلخانه و کنده شدن پوشش آن مشاهده می شود. همچنین موجب صدمه به گیاهان داخل گلخانه به صورت جزئی یا کلی و نابودی کشت ها می گردد.

رعایت اصول فنی در ساخت سازه، نوع و جنس و عمر پوشش سازه، جهت وزش باد در منطقه و بادشکن از عوامل مؤثر بر شدت خسارات وارده هستند.

بیمه گر فقط خسارات مستقیم طوفان را می پردازد.

زلزله:

وقوع زمین لرزه شدید می تواند موجب صدمه سازه و تخریب آن گردد. همچنین با تخریب سیستم های آبرسانی و شبکه توزیع برق ضمن خسارت دیدن آنها، نهایتاً موجب اختلال کار کشت و از بین رفتن محصولات داخل گلخانه گردد.

بیمه خسارات مستقیم ناشی از زلزله را می‌پردازد. خسارات غیرمستقیم از جمله آثار زیان بار مالی و اجتماعی دارای پوشش بیمه‌ای نمی‌باشد.

برف سنگین:

در هنگام بارش برف چنانچه وسایل گرمازا در گلخانه فعال نباشد و یا تکافوی مقابله با هوای سرد را ننماید موجب تجمع برف روی گلخانه و تخریب پوشش آن می‌گردد. سنگین بودن برف می‌تواند سازه را نیز تخریب نماید. بدیهی است در هر دو مورد به محصول آسیب جدی وارد خواهد شد.

ضایعات ناشی از برف سنگین در صورتی پوشش بیمه‌ای دارد که کلیه نکات فنی ساختار سازه و سیستم‌های گرمایی آن رعایت شده باشد. سازه ضعیف و روکش پوسیده با اندکی فشار سنگین برف تخریب می‌شود.

سیل:

جاری شدن حجم زیادی روان آب حاصل از بارندگی شدید یا طغیان رودخانه‌ها می‌تواند موجب تخریب سازه گلخانه گردد. ایجاد حفاظ خاکی در اطراف گلخانه می‌تواند با تغییر مسیر آب از شدت خسارت بکاهد و مانع شستن خاک و نابودی محصول داخل گلخانه گردد.

تگرگ:

قطرات متبلور آب می‌باشد که با شدت به گلخانه برخورد کرده و روکش پوشش گلخانه را تخریب می‌کند و در نهایت موجب از بین رفتن محصول می‌گردد.

ماده ۶- عوامل مؤثر بر ریسک سازه‌ها عبارتند از سال ساخت سازه، وضعیت اقلیمی منطقه، نوع استاندارد ساخت سازه، محل احداث

ماده ۷- استثنائات: شورش، جنگ، بلوا، اعتصاب، پوسیدگی لوله‌های آب‌رسانی و سوخت رسانی، استفاده بیش از دوره زمانی گارانتی سازنده برای نایلون پوشش گلخانه، نشت سوخت، تخلیه ضایعات، خسارات عمدی بیمه‌گذار یا کارکنان وی، حمل و نقل و هزینه‌هایی که از سایر منابع و شرکتهای بیمه پرداخت شده باشد.

ماده ۸- مدت قرارداد: برای گلخانه‌های احداث و در حال بهره برداری، یک سال شمسی از زمان صدور بیمه‌نامه بوده و برای گلخانه‌های در شرف احداث، در صورتیکه از تسهیلات بانک کشاورزی استفاده نمایند، مدت بیمه‌نامه چند ساله و معادل دوران فروش اقساطی مندرج در طرح خواهد بود.

خسارت سازه به شرط بودن محصول در گلخانه قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۹- حق بیمه عبارت از نرخ خالص ریسک (خطر) به اضافه هزینه عملیات اداری و اجرایی شامل کارمزد نمایندگان و کارگزاران می‌باشد که همه ساله از سوی صندوق بیمه کشاورزی اعلام می‌گردد.

ماده ۱۰- **تعهدات بیمه‌گر:** تعهد بیمه‌گر یا غرامت پرداختی به بیمه‌گذاران عبارت از جبران خسارت وارده به سازه پوشش و تاسیسات که به شرح زیر است:

الف- در مورد سازه گلخانه بعد از سال دوم نصب به ازای هر سال ۱۰ درصد استهلاک محاسبه و کسر می‌گردد :
خسارت قابل پرداخت = سطح خسارت دیده (مترمربع) × ارزش بیمه شده هر مترمربع گلخانه × درصد خسارت × (۱ - %استهلاک + %فرانشیز) × (۱ - عوامل غیر تحت پوشش)

ب- در مورد تاسیسات گلخانه بعد از سال دوم نصب به ازای هر سال ۱۰ درصد استهلاک محاسبه و کسر می‌گردد :

خسارت قابل پرداخت = ارزش بیمه شده هر مترمربع گلخانه × درصد خسارت × (۱ - %استهلاک + %فرانشیز) × (۱ - عوامل غیر تحت پوشش)

ج- در مورد پوشش گلخانه در مدت گارانتی استهلاک معادل صفر می‌باشد .

تبصره ۱: برای ارزیابی خسارات ناشی از طوفان و برف سنگین اخذ تأییدیه مبنی بر بروز خطرات یاد شده از اداره هواشناسی یا نزدیکترین ایستگاه هواشناسی منطقه خسارت دیده الزامی است .

تبصره ۲: در صورتی که میزان خسارت وارده به سازه پوشش و تاسیسات گلخانه بیش از ۲۰ میلیون ریال باشد ، بازدید و بررسی خسارت می‌بایست توسط کارشناس ارزیاب و مدیر گروه خدمات بیمه ای استان انجام پذیرد.

ماده ۱۱- میزان فرانشیز (سهم بیمه گذار) در هر خسارت ۲۰ درصد می‌باشد .

ماده ۱۲- بیمه‌گذار موظف است پس از وقوع حادثه زیر پوشش بیمه، وقوع آن را حداکثر ظرف مدت ۵ روز و قبل از محو آثار خسارت به نمایندگی صندوق بیمه اطلاع دهد.

ماده ۱۳- صندوق بیمه موظف است حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت پس از دریافت گزارش خسارت نسبت به اعزام ارزیاب جهت برآورد آن به منطقه خسارت دیده اقدام نماید.

ارزیاب خسارت موظف است گزارش برآورد خسارت وارده را برابر ضوابط این دستورالعمل تنظیم و به شعبه بانک کشاورزی / شرکت خدمات بیمه کشاورزی ارائه نماید.

تبصره: بیمه‌گذار مجاز به تغییر وضعیت خسارت تا زمان بازدید کارشناس بیمه‌گر از محل خسارت دیده نمی‌باشد.

ماده ۱۴- در صورت اعتراض بیمه‌گذار به نتیجه ارزیابی، هیئتی مرکب از یک نماینده از سوی بیمه‌گر، یک نماینده از طرف بیمه‌گذار و کارشناس باغبانی مدیریت جهاد کشاورزی استان، تعیین و ارزیابی مجدد انجام می‌شود، نظر این هیئت قطعی خواهد بود.

ماده ۱۵- بیمه‌گذار مکلف است در صورتی که حادثه خارج از خطرات زیر پوشش این بیمه‌نامه حادث شود عامل خسارت و میزان آن و تاریخ وقوع را به اطلاع بیمه‌گر برساند. در صورت عدم اطلاع به موقع چنانچه خسارتی از عوامل تحت پوشش اتفاق افتد نظر کارشناس در مورد تفکیک خسارات تحت پوشش و خارج از پوشش (حادثه قبلی) ملاک محاسبه غرامت خواهد بود.

ماده ۱۶- در زمان عقد قرارداد درج مشخصات دقیق محل مورد بیمه الزامی است و تطبیق حدود و موقعیت گلخانه در هنگام ارزیابی با اظهارات بیمه‌گذار در قرارداد شرط اساسی است. در صورت مشاهده خلاف در اظهارات بیمه‌گذار، اعم از ابعاد و مختصات محل بیمه شده و یا سطح کشت شده و سازه‌های آن قرارداد بیمه فسخ و تعهدات بیمه‌گر در قرارداد کان لم یکن تلقی شده و بیمه‌گذار حق هیچگونه اعتراض و دریافت غرامت نخواهد داشت.

ماده ۱۷- در طول مدت قرارداد بیمه، شعب بانک کشاورزی یا شرکت‌های خدمات بیمه‌ای موظفند حداقل ۱/۵ (۲۰ درصد) از گلخانه‌ها را به طور نمونه تصادفی انتخاب و بازدید نمایند. در گزارش بازدید، اطلاعات پیرامون وضعیت کشت از جمله سطح واقعی کشت شده، وضع ظاهری آن، کیفیت سالنها از نظر مراقبت‌های فنی و وضع فیزیکی سازه‌ها و در نهایت یک ارزیابی کلی از مدیریت واحد تحت پوشش ارائه می‌گردد. دقت در تهیه این گزارش‌ها در تصمیمات آتی مدیریت پیرامون برنامه بیمه گلخانه‌ها تأثیرگذار می‌باشد.

ماده ۱۸- در صورت فوت بیمه‌گذار، چنانچه کلیه تعهداتی که به موجب قرارداد بیمه به عهده بیمه‌گذار بوده اجرا گردد عقد بیمه به نفع وارث قانونی به اعتبار خود باقی است.

ماده ۱۹- در صورت انتقال گلخانه‌ها به دیگران، تعهد ناشی از قرارداد به شرطی به منتقل‌الیه منتقل می‌شود که این انتقال با ارائه سند رسمی یا یکی از اسناد مورد عرف نقل و انتقال انجام شده و مراتب در اولین فرصت به شعبه بانک کشاورزی / شرکت خدمات بیمه کشاورزی اعلام و مورد پذیرش قرار گیرد.

ماده ۲۰- در صورتی که بیمه‌گذار بیش از یک نفر باشد خسارت به نسبت حق‌السهم بیمه‌گذاران در میزان ارزش تحت پوشش پرداخت می‌شود، مگر آنکه در هنگام بستن قرارداد بیمه، بین بیمه‌گذاران و بیمه‌گر طریق دیگری در حدود قوانین جاریه توافق شده باشد.

ماده ۲۱- طبق قانون بیمه چنانچه مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه‌گر فقط به تناسب مبلغی که بیمه کرده است مسئول خسارت خواهد بود.